Naukowcy uhonorowani

2010-10-20

Prezydent Krakowa Jacek Majchrowski, Prezes Polskiej Akademii Umiejętności Andrzej Białas i Przewodniczący Rady Miasta Krakowa Józef Pilch uhonorowali w poniedziałek (18 października) podczas uroczystej sesji Rady Miasta Krakowa laureatów nagrody naukowej im. Mikołaja Kopernika.

„Postać Mikołaja Kopernika - wielkiego uczonego - na trwale wrosła w krajobraz Krakowa, czego dowodem są pomniki mu poświęcone oraz instytucje i ulica Jego imienia. Najpiękniejszym jednak pomnikiem jest nagroda – honorująca osiągnięcia, które wiążą się z kręgiem zainteresowań uczonego” – powiedział podczas uroczystej sesji Prezydent Jacek Majchrowski.

„Nagroda, która honoruje uczonych, nawiązuje do szczytnych tradycji, jest wyrazem naszego szacunku dla nauki, jest wizytówką nowoczesnego Krakowa, który buduje swój potencjał w oparciu o zaplecze intelektualne i silną kadrę naukową” – dodał Prezydent Krakowa.

„Atmosfera uznania i szacunku dla ludzi nauki zobowiązuje do podjęcia wysiłku, aby Kraków – miasto o ogromnym potencjale – stało się miejscem, gdzie koncentruje się życie intelektualne i kulturalne, gdzie rodzi się cywilizacja” – uważa Prezes Polskiej Akademii Umiejętności Andrzej Białas.

„Nagrody im. Mikołaja Kopernika są wyrazem szacunku dla akademickich wartości Krakowa” – powiedział podczas uroczystej sesji Przewodniczący Rady Miasta Krakowa Józef Pilch.

W tym roku przypada czwarta edycja, przyznawanej co 5 lat, nagrody naukowej im. Mikołaja Kopernika. Nagrodę przyznaje Polska Akademia Umiejętności. W posiedzeniach komisji konkursowej biorą udział przedstawiciele Urzędu Miasta Krakowa i Rady Miasta Krakowa.

Nagrodę przyznaje się związanym z nauką polską autorom wyróżniających się prac naukowych opublikowanych w pięcioleciu poprzedzającym termin przyznania nagrody w dziewięciu równorzędnych kategoriach. Rozpatrywane są prace naukowe z następujących dziedzin:

- astronomii i nauk o Ziemi (geodezja, geofizyka, geografia fizyczna),
- ekonomii,
- filozofii,
- przyrody
- medycyny,
- obronnej sztuki wojskowej
- prawa.

Komisja PAU ds. Nagrody Naukowej im. Mikołaja Kopernika przyznała podczas tej edycji:

Nagrody indywidualne po 20 000 zł

1. **dr hab. Michał Kokowski, profesor nadzwyczajny w Instytucie Historii Nauki PAN** nagroda w **dziedzinie astronomii** za dzieło „Różne oblicza Mikołaja Kopernika – spotkania z historią interpretacji", stanowiącego twórcze podsumowanie badań nad teorią Wielkiego Astronoma o bogatym kontekście filozoficznym.

2. **prof. dr hab. Andrzej Kajetan Wróblewski, Uniwersytet Warszawski** – nagroda w **dziedzinie filozofii przyrody** za pionierskie w nauce polskiej, monumentalne i w pełni oryginalne dzieło „Historia fizyki od czasów najdawniejszych do współczesności".

3. **prof. dr hab. Zbigniew Fajklewicz, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie** – nagroda w **dziedzinie geofizyki** za wybitne, oryginalne dzieło „Grawimetria stosowana", o wielkich walorach poznawczych i dydaktycznych.

4. **prof. dr hab. Barbara Przewłocka, Collegium Medicum UJ** – nagroda w **dziedzinie medycyny** za odkrycia w wyjaśnianiu mechanizmu bólu neuropatycznego, wyrażające się szeregiem publikacji w renomowanych czasopismach o światowym zasięgu, stanowiące istotny postęp w badanich medycznych

5. **prof. dr hab. Karol Weitz, Uniwersytet Warszawski** – nagroda w **dziedzinie prawa** za wybitne osiągnięcie badawcze w dziedzinie postępowania cywilnego, zwłaszcza międzynarodowego i europejskiego, wyrażające się szeregiem publikacji o istotnym znaczeniu dla interpretacji i stosowania norm prawnych.

Nagroda zespołowa w dziedzinie astronomii za prace opublikowane w renomowanych czasopismach o światowym zasięgu, stanowiące istotny wkład w poszerzenie wiedzy o najbardziej energetycznych procesach astrofizycznych i w pogłębienie światowej kooperacji naukowej w zakresie astrofizyki dla **Zespołu Centrum Astronomicznego im. Mikołaja Kopernika Polskiej Akademii Nauk, 7 osób po 2 857,14 zł (19 999,98 zł):**

1. prof. dr hab. Tomasz Bulik
2. dr Jarosław Dyks
3. prof. dr hab. Włodzimierz Kluźniak
4. dr hab. Rafał Moderski
5. prof. dr hab. Bronisław Rudak
6. prof. dr hab. Marek Sikora
7. prof. dr hab. Andrzej A. Zdziarski.

Nagrodę wypłaca się z budżetu Miasta Krakowa. Wyróżniony otrzymuje dyplom i nagrodę pieniężną wynoszącą równowartość trzymiesięcznego uposażenia profesora zwyczajnego w Uniwersytecie Jagiellońskim.

Nagroda oraz jej zasady przyznawania i finansowania nawiązują do ustanowionej w roku 1873

nagrody naukowej imienia Mikołaja Kopernika Polskiej Akademii Umiejętności i Fundacji Miasta Krakowa (Fundacja imienia Mikołaja Kopernika). W akcie fundacyjnym Gmina Miasta Krakowa zobowiązywała się wpłacać do kasy Akademii Umiejętności corocznie, począwszy od roku 1873 (czterechsetna rocznica urodzin Mikołaja Kopernika), kwotę 100 zł wraz z przeznaczeniem na nagrodę za najlepsze rozwiązanie i napisanie w języku polskim zadań konkursowych ustalanych co pięć lat przez Akademię.

Pierwszy konkurs ogłoszony został w 1876 r., ale w wyznaczonym terminie nie przysłano żadnej pracy. W ramach konkursów przeprowadzonych w latach 1878 - 1909 przedstawiono 9 prac, z których 4 zostały wyróżnione przez Akademię nagrodami z Fundacji im. Mikołaja Kopernika.

Od roku 1921 Magistrat zaprzestał wpłacania rocznej dotacji na fundusz Nagrody im. Mikołaja Kopernika. Przekazywanie dotacji wznowiono dopiero w roku 1935, przekazując roczne wpłaty za lata 1931 – 1934. Konkurs realizowano do roku 1939.

W roku 1973, na sesji w Akademii Górniczo-Hutniczej poświęconej pięćsetnej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika zwrócono uwagę (Michał Odlanicki-Poczobutt) na działalność Polskiej Akademii Umiejętności związaną z przyznawaniem nagrody naukowej im. Mikołaja Kopernika. Starania *o* wznowienie nagrody zostały podjęte jednak dopiero w roku 1988 przez Komitet Organizacyjny Obchodów Pięćsetnej Rocznicy Studiów Mikołaja Kopernika w Krakowie.

W roku 1993 Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę o ustanowieniu *Nagrody Naukowej im. Mikołaja Kopernika Fundacji Miasta Krakowa*. (JD).